

❖ مقدمه:

با توجه به اینکه حوزه سلامت و درمان یکی از مهمترین موضوعات اجتماعی در هر جامعه ای می باشد و با عنایت به اهمیت استفاده از فناوریهای نوین جهت بهبود کارکرد روشهای پیشگیری و درمان بیماریها، سیاست گذاری دولت محترم و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در راستای گسترش هر چه بیشتر علوم نوین به عنوان یک اولویت مهم بوده است. به این منظور گروه علوم و فنون نوین با هدف ایجاد ساختارهای بین رشته‌ای به منظور تربیت فرهیختگان در زمینه‌های علوم نوین پزشکی در مهر ماه سال ۱۳۸۷ تأسیس شده است. با توجه به نیاز آینده کشور به متخصصان مجرب در عرصه های فن آوری های نوین لازم است که در این گروه رشته های مختلف بیوتکنولوژی پزشکی، پزشکی مولکولی، نانوفناوری پزشکی، علوم اعصاب بکار گرفته شود. آمیزه‌ای از تخصصهای مختلف در قالب گروهی بنام علوم و فنون نوین می تواند منجر به ایجاد راهکارهای جدید برای تشخیص و درمان بیماریها شود. بیوتکنولوژی پزشکی، نانوفناوری پزشکی، پزشکی مولکولی و علوم اعصاب چهار زیر گروه اصلی این گروه می باشند و بر اساس نیاز، سایر رشته ها نیز در آینده نزدیک جزو زیر گروههای این گروه خواهند شد.

این گروه همگرایی رشته هایی نظیر شیمی، فیزیک، ریاضی، کامپیوتر، بیولوژی، مهندسی، بیومکانیک با رشته‌های پزشکی را در الویت کاری خود قرار داده تا بتواند با ایجاد ساختارهای بین‌رشته‌ای کاربردی بسیاری از مشکلات عرصه سلامت را با استفاده از توانمندی متخصصین بین رشته ای کارآمد مرتفع سازد.

❖ تاریخچه:

دانشکده پزشکی مشهد، در دوم آذر ماه سال ۱۳۲۸ رسماً افتتاح شد و با ۶۱ دانشجو، یک نفر دانشیار و هفت معلم حق التدریس آغاز به کار کرد. در سال ۱۳۶۵ دانشکده های گروه پزشکی کشور از بدنه وزارت فرهنگ و آموزش عالی جدا شد و تحت عنوان « وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی » به کار خود ادامه داد. تحصیلات تکمیلی در دانشگاه علوم پزشکی مشهد در سال ۱۳۵۳ با پذیرش دو نفر دانشجو در مقطع کارشناسی ارشد پایه گذاری شد و بعد از آن در سال ۱۳۶۶ مقطع دکتری تخصصی (Ph.D) با پذیرش سه دانشجو راه اندازی شد.

در حال حاضر این دانشکده دارای ۱۶ رشته تحصیلی در مقطع کارشناسی ارشد و ۱۰ رشته تحصیلی در مقطع Ph.D می باشد.

گروه علوم و فنون نوین پزشکی در مهرماه سال ۱۳۸۷ با تصمیم هیئت رئیسه دانشگاه با هدف ایجاد ساختارهای بین رشته‌ای به منظور تربیت فرهیختگان در زمینه‌های علوم نوین پزشکی تشکیل گردید. هدف عالیه از تأسیس این گروه بکارگیری توان و استعدادهاى بالفعل و بالقوه دانشگاه، نیروی انسانی اعم از اساتید، محققین و دانشجویان و نیز امکانات پیشرفته دانشگاهی موجود برای پیشبرد و هدایت تحقیقات در زمینه علوم نوین پزشکی و انجام رسالت خویش تا رسیدن به سطح روز دنیا و خودکفائی علمی کشور می باشد.

اساتید گروه علوم و فنون نوین در حال حاضر به شرح ذیل می باشند:

- دکتر مجید غیور مبرهن (مدیر گروه - PhD تغذیه)
- دکتر رضا کاظمی اسکویی (PhD بیوتکنولوژی)
- دکتر خدیجه جامی الاحمدی (PhD بیوتکنولوژی)
- دکتر الهه مهدی پور (PhD بیوتکنولوژی)
- دکتر حمید رضا صادق نیا (PhD فارماکولوژی)
- دکتر زهرا مشکات (PhD ویروس شناسی)
- دکتر امین جلیلی (PhD بیوتکنولوژی)
- دکتر مجید درودی (PhD علوم نانو)
- دکتر علیرضا پاسدار ((PhD ژنتیک پزشکی))
- دکتر مهدی بهدانی (PhD بیوتکنولوژی)

❖ رشته دکترای تخصصی (PhD) پزشکی مولکولی:

رشته پزشکی مولکولی (Molecular Medicine) در مقطع دکتری تخصصی (PhD) تلفیق خلاقیت و انتقال دانش پزشکی مولکولی از طریق ترکیب آموزش و پژوهش های پایه و بالینی با تاکید بر یادگیری فعال و تحقیق به روز، به گسترش مرزهای دانش در حیطه علم پزشکی مولکولی کمک خواهد کرد.

• اهداف کلی:

هدف اصلی تربیت نیروی انسانی متخصص کارآمد و صاحب نظر در امور آموزشی و پژوهشی رشته پزشکی مولکولی مطابق با نیازهای زمان و جامعه است. در این مورد دانش آموختگان باید:

الف) توان آموزشی و پژوهشی را در مورد پزشکی مولکولی داشته باشند.

ب) به روشهای پیشرفته تحقیقات در پزشکی مولکولی مسلط و توان انتقال، توسعه و نیز خلاقیت در ابداع آنها را داشته باشند.

ج) توانایی راهنمایی پایان نامه های تخصصی در مقاطع کارشناسی ارشد و دکتری تخصصی (PhD) زمینه های رشته مربوط را دارا باشند.

د) توان نقد و بررسی آموخته ها و یافته ها را داشته باشند.

ه) مسلط به جدیدترین فنون و روشهای آموزشی و پژوهشی پایه در پزشکی مولکولی باشد.

• نقش دانش آموختگان در نظام بهداشتی (Role definition):

۱- آموزشی

۲- پژوهشی

۳- خدماتی

• وظایف حرفه ای دانش آموختگان (Task Analysis):

وظایف حرفه ای دانش آموختگان رشته پزشکی مولکولی عبارتند از:

۱- وظایف آموزشی:

الف- آموزش علم پزشکی مولکولی به دانشجویان ذینفع در مقاطع مختلف، جمع آوری و تهیه درسنامه آموزشی برای مقاطع تحصیلی مختلف، تدوین درسنامه ها برای دروس عملی پزشکی مولکولی، ایجاد ارتباط بین آموزش پزشکی مولکولی و بیماری، تعیین اولویت های بومی در زمینه آموزش پزشکی مولکولی، پیشنهاد اجرای روشهای آموزش پزشکی مولکولی

ب- توانایی برقراری ارتباط با مراکز آموزشی مربوط به رشته در داخل و خارج کشور

۲- وظایف پژوهشی:

الف- راهبری تیم تحقیقاتی

ب- ارایه و نقد فرضیه های تحقیقاتی در پزشکی مولکولی

ج- ارایه و انجام پروژه های تحقیقاتی در زمینه ژنتیک مولکولی و تجزیه و تحلیل نتایج پژوهشی

د- ارایه مقاله ها و یافته های تحقیقاتی در کنگره های داخلی و خارجی

ه- نوشتن و نقد مقاله های پژوهشی

و- ابداع روشهای آزمایشگاهی و تشخیصی در پزشکی مولکولی

۳- وظایف خدماتی:

الف- ارایه خدمت در گروههای آموزشی مربوط با رشته

ب- ارایه خدمت در آزمایشگاههای مختلف تشخیصی در رشته مربوط

ج- توانایی اداره پروژه های تحقیقاتی در موسسات خصوصی

د- ارایه خدمت در آزمایشگاههای تحقیقاتی صنایع (داروسازی، بیوتکنولوژی و....)

مشخصات دوره:

نام دوره: دکتری تخصصی (Ph.D) پزشکی مولکولی

طول دوره و شکل نظام آموزشی :

طول دوره و شکل نظام آموزشی مطابق آیین نامه آموزشی دوره دکتری تخصصی (PhD) مصوب شورای عالی برنامه ریزی است. این دوره شامل دو مرحله آموزشی و پژوهشی می باشد. مرحله آموزشی از زمان پذیرفته شدن دانشجو در آزمون ورودی دوره، آغاز شده و دانشجو پس از طی دوره آموزشی و موفقیت در امتحان جامع، وارد مرحله پژوهشی می شود.

واحدهای درسی:

تعداد کل واحدهای دوره ۴۳ واحد شامل ۱۷ واحد اختصاصی اجباری (Core)، ۶ واحد اختیاری (non core) و ۲۰ واحد پایان نامه است.

الف: جدول واحدهای کمبود یا جبرانی دوره تخصصی دکتری (Ph.D) پزشکی مولکولی

پیشنیاز	ساعت			تعداد واحد	نوع واحد	عنوان درس	کد درس
	جمع	عملی	نظری				
	۲۶	۱۷	۹	۱	نظری	سیستم های اطلاع رسانی پزشکی	*۰۱
	۳۴	-	۳۴	۲	نظری	امار زیستی	۰۲
	۳۴	-	۳۴	۲	نظری	اپیدمیولوژی عمومی	۰۳
	۳۴	-	۳۴	۲	نظری	بیوشیمی پزشکی	۰۴
	۲۶	۱۷	۹	۰/۵ ۰/۵	نظری عملی	کار با حیوانات آزمایشگاهی	۰۵
	۵۱	۳۴	۱۷	۱-۱	نظری عملی	ایمونولوژی عمومی	۰۶
	۳۴	-	۳۴	۲	نظری	ژنتیک پزشکی	۰۷
	۱۲ واحد					مجموع واحدها	

- دانشجو موظف است علاوه بر گذراندن واحدهای دوره با تشخیص گروه آموزشی مربوط و تایید شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه تمامی و یا تعدادی از دروس جبرانی (جدول الف) را بگذراند.

- چنانچه دانشجو در مقطع قبلی این درس را نگذرانده باشد ملزم به گذراندن این درس به عنوان درس کمبود یا جبرانی می باشد

ب: جدول دروس اختصاصی اجباری (Core) دوره تخصصی دکتری (Ph.D) پزشکی مولکولی

پیشنیاز	ساعت			تعداد واحد	نوع واحد	عنوان درس	کد درس
	جمع	عملی	نظری				
بیوشمی پزشکی	۳۴	-	۲	۲	نظری	بیوشیمی پروتئین ها ، فاکتورهای رشد و سیتوکینها	۰۸
ژنتیک پزشکی	۳۴	-	۳۴	۲	نظری	ژنتیک مولکولی پزشکی	۰۹
بیوشمی پزشکی	۳۴	-	۳۴	۲	نظری	فیزیولوژی مکانیسم پیام های داخل سلولی cell signaling آپاتوزیس و تنظیم چرخه سلولی	۱۰
ژنتیک پزشکی	۱۷	-	۱۷	۱	نظری	بیوانفورماتیک	۱۱
ایمونولوژی عمومی	۳۴	-	۳۴	۲	نظری	سیستم ایمنی و بیماری های Auto immune	۱۲
ژنتیک مولکولی پزشکی	۶۸	۳۴	۳۴	۲ ۱	نظری عملی	مهندسی ژنتیک و بیوتکنولوژی مولکولی	۱۳
ژنتیک مولکولی پزشکی	۳۴	-	۳۴	۲	نظری	اپیدمیولوژی مولکولی	۱۴
ژنتیک مولکولی پزشکی	۵۱	۳۴	۱۷	۱ ۱	نظری عملی	اصول ژن درمانی	۱۵
ژنتیک مولکولی پزشکی	۱۷	-	۱۷	۱	نظری	جنبه های اخلاقی پزشکی مولکولی	۱۶
۱۷ واحد						مجموع واحد ها	

ج: جدول دروس اختیاری (non core) دوره تخصصی دکتری (PhD) پزشکی مولکولی

پیشنیاز	ساعت			تعداد واحد	نوع واحد	واحدهای اختیاری	کد درس
	جمع	عملی	نظری				
مهندسی ژنتیک و بیوتکنولوژی	۵۱	۳۴	۱۷	۱ ۱	نظری عملی	روشهای مولکولی تشخیص بیماری ها	۱۷
	۶۸	-	۶۸	۴	نظری	اساس مولکولی بیماری ها	۱۸
ژنتیک مولکولی پزشکی	۳۴	-	۳۴	۲	نظری	فیزیولوژی اختصاصی	۱۹
بیوشیمی فیزیولوژی کد ۱۰	۳۴	-	۳۴	۲	نظری	فیزیو پاتولوژی بیماری ها (اختصاصی)	۲۰
فیزیولوژی کد ۱۰ ایمونولوژی عمومی	۵۱	۳۴	۱۷	۱ ۱	نظری عملی	میکروسکوپ الکترونی و روشهای ایمنو هیستو کمیستری در تشخیص بیماری ها	۲۱

مجموع واحد ها	۱۲ واحد
---------------	---------

• دانشجوی موظف است با نظر مدیر گروه آموزشی مربوطه و تایید کمیته تحصیلات تکمیلی دانشگاه ۶ واحد از دروس اختیاری (non core) فوق را انتخاب کند.

• برنامه دروسی که توسط گروه علوم و فنون نوین به دانشجویان Ph.D پزشکی مولکولی ارائه خواهد شد :

ترم اول				
ردیف	نام درس	تعداد واحد	نوع درس	توضیحات
۱	سیستمهای اطلاع رسانی پزشکی	۱	نظری-عملی	پیش نیاز
۲	آمار زیستی	۲	نظری	پیش نیاز
۳	کار با حیوانات آزمایشگاهی	۱	نظری-عملی	پیش نیاز
۴	ژنتیک پزشکی	۲	نظری	پیش نیاز
۵	اپیدمیولوژی عمومی	۲	نظری	پیش نیاز
۶	بیوانفورماتیک	۱	نظری	اختصاصی
۷	ژنتیک مولکولی پزشکی	۲	نظری	اختصاصی
		۱۱ واحد	تعداد کل	

ترم دوم				
ردیف	نام درس	تعداد واحد	نوع درس	توضیحات
۱	بیوشیمی پروتئین ها و فاکتورهای رشد و سیتوکین ها	۲	نظری	اختصاصی
۲	جنبه های اخلاقی پزشکی مولکولی	۱	نظری	اختصاصی
۳	اپیدمیولوژی مولکولی	۲	نظری	اختصاصی
۴	سیستم ایمنی و بیماری های Auto immune	۲	نظری	اختصاصی
۵	مهندسی ژنتیک و بیوتکنولوژی مولکولی	۳	نظری-عملی	اختصاصی
۶	فیزیولوژی مکانیسم پیام های داخل سلولی، آپوپتوزیس و تنظیم	۲	نظری	اختصاصی
		۱۲ واحد	تعداد کل	

ترم سوم				
ردیف	نام درس	تعداد واحد	نوع درس	توضیحات
۱	روش های مولکولی تشخیص بیماری ها	۲	نظری - عملی	اختیاری
۲	اصول ژن درمانی	۲	نظری - عملی	اختصاصی
۳	فیزیوپاتولوژی بیماری ها	۲	نظری	اختیاری
۴	میکروسکوپ الکترونی و روش های ایمنوهیتوکیستری در تشخیص بیماری ها	۲	نظری - عملی	اختیاری
۵	اساس مولکولی بیماری ها	۴	نظری	اختیاری
		۱۲ واحد	تعداد کل	

● لازم به توضیح است که در برنامه ارائه شده فوق ممکن است برحسب ضرورت و با تشخیص گروه در طی دوره تغییراتی داده شود.

● دانشجویان بایستی با ثبت اثر انگشت، ورود و خروج روزانه خود را در سیستم ورودی دانشکده ثبت نمایند. ساعات حضور در گروه دانشجویان از ۷:۳۰ صبح لغایت ۴ بعد از ظهر می باشد. مجموع ساعات کارکرد در هر روز ۸/۵ و در روزهای ۵شنبه ۷/۵ ساعت می باشد.

● دانشجویان موظفند تا در کارگاههای روش تحقیق، SPSS، مقاله و پورپوزال نویسی و End note شرکت نموده و تا پایان ترم اول گواهی شرکت در این کارگاهها را به مدیر گروه ارائه دهند.

● دانشجویان بایستی تا حد امکان پایان نامه خود را در دانشگاه محل تحصیل خود و آزمایشگاههای گروه علوم و فنون انجام داده و در پایان ترم اول تحصیلی استادی را که مایلند با ایشان در انجام پروژه ها و کار تحقیقاتی همکاری نموده و سپس به عنوان استاد راهنمای پایان نامه خود برگزینند را انتخاب نمایند.

● همچنین دانشجویان بایستی حداقل دو استاد راهنما که یکی از آنان از اساتید گروه باشند برای گذراندن پایان نامه خود داشته باشند.

آئین نامه آموزشی

دوره دکتری تخصصی (Ph.D)

فصل اول

کلیات

➤ ماده ۱: تعریف

دوره دکتری تخصصی (PhD) یکی از بالاترین مقاطع تحصیلی آموزش دانشگاهی است که به اعطای مدرک دکتری می انجامد و مجموعه ای هماهنگ از فعالیتهای آموزشی و پژوهشی است. تبصره ۱: در این آئین نامه به منظور اختصار به تمام دانشگاهها و موسسات آموزش عالی وابسته به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی که در مقاطع تحصیلی کارشناسی ارشد و دکتری تخصصی (PhD) فعالیت دارند، دانشگاه گفته می شود.

تبصره ۲: در دانشگاههایی که مجری دوره های کارشناسی ارشد یا دکتری تخصصی (PhD) می باشند شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه و دانشکده بر اساس آئین نامه مدیریت دانشگاهها و موسسات آموزش عالی مصوب جلسه ۲۴ مورخ ۷۰/۴/۱۱ شورای عالی انقلاب فرهنگی تشکیل خواهد شد.

➤ ماده ۲: هدف

هدف از ایجاد دوره دکتری تخصصی (PhD)، تربیت افرادی است که با احاطه یافتن به حیطه های علمی در یک زمینه خاص و آشنا شدن با روش های پیشرفته تحقیق و دستیابی به جدیدترین مبانی آموزش و پژوهش، بتوانند با نوآوری در زمینه های علمی و تحقیقی، در رفع نیازهای کشور و گسترش مرزهای دانش، در رشته های تخصصی خود، موثر بوده و به تازه هایی در جهان دانش دست یابند.

➤ ماده ۳: مراحل دوره:

دوره دکتری تخصصی (PhD) به دو مرحله آموزشی و پژوهشی تقسیم می شود. مرحله آموزشی از زمان پذیرفته شدن دانشجو در امتحان ورودی آغاز و به امتحان جامع ختم می شود. مرحله پژوهشی پس از مرحله آموزشی و قبولی در امتحان جامع آغاز و با تدوین پایان نامه و دفاع از آن پایان می پذیرد.

تبصره: دانشجویان دوره دکتری تخصصی (PhD) می توانند تحقیقات اولیه مرحله پژوهشی خود را در مرحله آموزشی آغاز نمایند ولی ثبت نام رسمی آنها برای مرحله پژوهشی و تدوین پایان نامه منوط به موفقیت در امتحان جامع است.

فصل دوم

شرایط ورود

➤ ماده ۴:

شرایط ورود به دوره دکتری تخصصی (PhD) عبارت است از:

- ۴-۱- داشتن شرایط عمومی ورود به آموزش دانشگاهی.
  - ۴-۲- برخورداری از سلامت جسمی و روانی متناسب با رشته تحصیلی.
  - ۴-۳- داشتن دانشنامه کارشناسی ارشد (فوق لیسانس) یا دکتری عمومی یا بالاتر، متناسب با رشته تحصیلی مورد تقاضا، از یکی از دانشگاههای داخل یا خارج کشور که حسب مورد به تائید وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی یا وزارت علوم، تحقیقات و فناوری رسیده باشد.
  - ۴-۴- موفقیت در آزمون زبان انگلیسی مطابق مصوبات شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی.
  - ۴-۵- قبولی در آزمون اختصاصی ورود به دوره دکتری تخصصی (PhD) مطابق ضوابط دبیرخانه های آموزشی تخصصی مربوطه.
  - ۴-۶- عدم اشتغال به تحصیل همزمان در همان دانشگاه و یا دانشگاههای دیگر و سایر موسسات آموزشی و پژوهشی.
- تبصره ۱:** دارندگان مدرک معادل کارشناسی ارشد مجاز به شرکت در آزمون ورودی دوره دکتری تخصصی (PhD) نمی باشند.
- تبصره ۲:** در ورود به دوره دکتری تخصصی (PhD) محدودیت سنی برای داوطلبان وجود ندارد.
- تبصره ۳:** شرایط پذیرش دانشجو در دوره دکتری تخصصی (PhD) برای اتباع خارجی تابع آئین نامه مربوط می باشد.
- تبصره ۴:** تشخیص اینکه دارنده کدام دانشنامه در کدام رشته می تواند تحصیل کند برعهده دبیرخانه آموزشی تخصصی مربوطه و تائید شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی است.

فصل سوم

مرحله آموزشی

➤ ماده ۵:

آموزش در تمام دانشگاههای کشور مبتنی بر نظام واحدی است. در نظام واحدی، ارزش هر درس با تعداد واحدهای آن درس سنجیده می شود و قبولی یا عدم قبولی دانشجوی در یک درس، به همان درس محدود است. هر واحد درسی، مقدار یا میزان درسی است که مفاد آن به ترتیب به صورت نظری ۱۷ ساعت، عملی یا آزمایشگاهی ۳۴ ساعت، کارگاهی و کارآموزی ۵۱ ساعت و کارورزی ۶۸ ساعت، در طول یک نیمسال تحصیلی یا دوره تابستانی، طبق برنامه مصوب شورای عالی برنامه ریزی تدریس می شود. در مورد رشته هایی که دارای پروژه هستند، مدت اجرای پروژه در یک نیمسال متناسب با واحد آن توسط استاد مربوط تعیین می شود.

➤ ماده ۶:

هر سال تحصیلی مرکب از دو نیمسال تحصیلی و در صورت ضرورت و داشتن شرایط و امکانات یک دوره تابستانی است. مدت آموزش هر نیمسال تحصیلی شامل ۱۷ هفته و هر دوره تابستانی شامل ۶ هفته آموزش با رعایت مفاد ماده ۵ است.

تبصره: در موارد استثنایی و ضروری، شامل وقوع بلایای طبیعی، عدم امکان حضور استاد مربوط در طول ۱۷ هفته، بیماری استاد و مواردی از این قبیل، به پیشنهاد دانشکده مربوط و موافقت شورای آموزشی دانشگاه، می توان درس یا درسهایی را در مدتی کوتاه تر از ۱۷ هفته جهت کلیه دانشجویانی که آن درس یا درسها را اخذ کرده اند تدریس نمود، مشروط بر اینکه مجموع ساعات هر واحد درسی از میزان مقرر در ماده ۵ این آیین نامه کمتر نشود.

➤ ماده ۷:

تمام دانشگاهها و دانشکده های علوم پزشکی موظفند برنامه های درسی مصوب شورای عالی برنامه ریزی را اجرا نمایند.

تبصره ۱: دانشگاهها و دانشکده های علوم پزشکی مجاز خواهند بود نسبت به ارایه واحدهای درسی جدید به جای درسهای اختیاری (non core) حداکثر تا سقف ۲۰٪ کل واحدهای هر دوره در هر برنامه آموزشی اقدام و این درس ها را به صورت اختیاری به دانشجویان ارایه نمایند. دانشگاهها موظفند اهداف آموزشی و سر فصل

واحدهای جدید خود را از طریق دبیرخانه های آموزشی تخصصی مربوطه جهت اطلاع به شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی اعلام نمایند.

تبصره ۲: ترتیب درس با رعایت پیش نیازها، تنظیم برنامه تحصیلی دانشجویان در طول دوره، روش تدریس و جابجا کردن ریز مواد درسی و طرح مطالب جدید در یک درس بر عهده دانشگاه است.

➤ **ماده ۸:**

به منظور راهنمایی دانشجو در زمینه های مختلف، استاد راهنمای تحصیلی در اولین نیمسال تحصیلی توسط شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده تعیین می گردد.

تبصره: استاد راهنمای تحصیلی باید حداکثر تا پایان اولین نیمسال تحصیلی دانشجو، تعیین شود. تا زمانی که استاد راهنمای تحصیلی انتخاب نشده است، مدیر گروه وظایف استاد راهنمای تحصیلی را بر عهده می گیرد.

➤ **ماده ۹:**

استاد راهنمای تحصیلی باید عضو هیات علمی در دانشگاه محل تحصیل دانشجو بوده، حداقل دارای مرتبه استایاری یا استادیار پژوهشی و سه سال سابقه تدریس یا پژوهش در دوره کارشناسی ارشد باشد.

➤ **ماده ۱۰:**

دانشجویی که برای دوره دکتری تخصصی (PhD) ثبت نام می کند، موظف است بین ۱۸ تا ۳۰ واحد درسی را با نظر استاد راهنمای تحصیلی مطابق برنامه آموزشی مربوط، که به تصویب شورای عالی برنامه ریزی رسیده باشد، در مدت مجاز مرحله آموزشی، با موفقیت بگذراند.

تبصره ۱: چنانچه به تشخیص گروه آموزشی و تایید شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه گذراندن درس های کمبود یا جبرانی برای دانشجو ضروری تشخیص داده شود وی مکلف است آن درس ها را بر اساس برنامه آموزشی مصوب دوره، اضافه بر واحد های درسی مقرر در مرحله آموزشی دوره حد اکثر تا ۱۶ واحد بگذراند.

تبصره ۲: در انتخاب درس ها الویت با درس های کمبود یا جبرانی است. تعیین تعداد و نوع درس ها و زمان انتخاب آنها با رعایت پیش نیازها در چارچوب برنامه مصوب شورای عالی برنامه ریزی و با نظر گروه آموزشی مربوط، بر عهده شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده ذیربط است.

تبصره ۳: به ازای گذراندن هر ۸ واحد از درس های کمبود یا جبرانی یک نیمسال تحصیلی به حداکثر مدت مجاز مرحله آموزشی تحصیل دانشجو افزوده می شود.

➤ ماده ۱۱:

دانشجو در مرحله آموزشی، موظف است در هر نیمسال تحصیلی بین ۱۲ تا ۸ واحد درسی از درس های مرحله آموزشی را انتخاب و ثبت نام کند، مگر آنکه کمتر از ۸ واحد درسی باقی داشته باشد. در موارد استثنایی، با پیشنهاد گروه آموزشی ذیربط و صلاحدید شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده و تایید شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه، این تعداد می تواند حداکثر به ۱۴ واحد افزایش یابد.

تبصره: در صورت ارایه دوره تابستانی دانشجو مجاز به اخذ حداکثر به ۴ واحد درسی در دوره تابستانی است.

فصل چهارم

حضور و غیاب

➤ ماده ۱۲:

حضور دانشجو در تمام جلسات مربوط به هر درس الزامی است و ساعات غیبت دانشجو در هر درس نظری از ۴/۱۷ عملی و آزمایشگاهی از ۲/۱۷ کارگاهی کارآموزی و کارورزی از ۱/۱۰، مجموع ساعات آن درس نباید تجاوز کند.

در غیر اینصورت نمره دانشجو در آن درس صفر محسوب می شود.

تبصره ۱: غیبت در جلسات درس تا سقف مشخص شده در ماده ۱۲ در صورتی مجاز خواهد بود که با ارایه مدارک مستند و تشخیص استاد مربوط موجه شناخته شود. نحوه برخورد با غیبت دانشجو (موجه یا غیر موجه) بر عهده استاد و با تایید شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده خواهد بود.

تبصره ۲: در صورتی که غیبت دانشجو در هر درس، بیش از میزان تعیین شده در ماده ۱۲ باشد ولی غیبت او به تشخیص دانشکده و تایید شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده موجه اعلام گردد آن درس حذف می شود. در این صورت رعایت حداقل ۸ واحد در هر نیمسال الزامی نیست ولی نیمسال مذکور به عنوان یک نیمسال کامل جزو سنوات تحصیلی دانشجو محسوب می شود.

➤ ماده ۱۳:

غیبت غیر موجه در امتحان هر درس به منزله گرفتن نمره صفر در امتحان آن درس است و غیبت موجه در امتحان هر درس موجب حذف آن درس می گردد. تشخیص موجه بودن غیبت در جلسه امتحان بر عهده شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده است.

فصل پنجم

ارزشیابی

➤ ماده ۱۴:

حداقل نمره قبولی در هر درس اختصاصی اجباری و اختصاصی اختیاری ۱۴ از ۲۰ و هر درس کمبود یا جبرانی ۱۲ از ۲۰ است. چنانچه نمره دانشجو در یک درس کمتر از این مقادیر باشد باید آنرا تکرار نماید.

تبصره ۱: اگر دانشجویی در یک درس اختیاری مردود شود بجای آن درس می تواند از جدول درس های اختیاری در برنامه مصوب درس دیگری را انتخاب کند. با این حال نمرات کلیه درس ها اعم از قبولی و مردودی در کارنامه دانشجو ثبت و در محاسبه میانگین نیمسال مربوط و میانگین کل منظور می شود.

تبصره ۲: در مواردی که ارزشیابی دانشجو در یک درس موکول به فعالیتهایی باشد که با تشخیص استاد مربوط انجام آن در طول یک نیمسال تحصیلی ممکن نباشد، نمره دانشجو در آن درس نا تمام اعلام می شود. در این صورت باید نمره دانشجو در این درس، حد اکثر تا پایان نیمسال تحصیلی بعد، توسط استاد ذیربط به نمره قطعی تبدیل گردد در غیر این صورت درس توسط دانشگاه حذف خواهد شد. بدیهی است ثبت نمره ناتمام در نیمسالی خواهد بود که دانشجو واحد را اخذ نموده است.

➤ ماده ۱۵:

میانگین نمرات درس های دانشجو در دوره دکتری تخصصی (PhD)، در هر نیمسال تحصیلی، نباید از ۱۵ کمتر باشد. در غیر اینصورت دانشگاه به دانشجو اخطار خواهد داد ولی دانشجو محدودیتی از لحاظ انتخاب واحد نداشته و در نیمسال بعدی در محدوده حد نصاب واحد ها، میتواند اخذ واحد نماید. اگر میانگین نمرات دانشجو در دو نیمسال تحصیلی اعم از متوالی یا متناوب کمتر از ۱۵ باشد، آن دانشجو از ادامه تحصیل در دوره دکتری تخصصی (PhD) محروم می شود.

تبصره ۱: نیمسال هایی که تعداد واحدهای اخذ شده کمتر از حد نصاب (۸ واحد) می باشد، در صورت کسب میانگین کل کمتر از ۱۵، جزو نیمسال های مشمول اخطار محاسبه خواهد شد.

تبصره ۲: نمره درس کمبود یا جبرانی در کارنامه دانشجو، جداگانه ثبت می شود و در احتساب میانگین نمرات نیمسال تحصیلی و میانگین کل نمرات دانشجو منظور نمی شود.

➤ ماده ۱۶:

دانشجویی که پس از گذراندن کلیه واحد های درسی در مرحله آموزشی میانگین کل نمرات او از ۱۵ کمتر باشد از ادامه تحصیل محروم می شود.

تبصره: دانشجویی که پس از گذراندن کلیه واحدهای درسی دوره، میانگین کل نمرات او از ۱۵ کمتر باشد، در صورتی که حداکثر مدت مجاز تحصیل وی در مرحله آموزشی به پایان نرسیده باشد، می تواند تا ۱۲ واحد از درس اختصاصی اجباری را که از آنها نمرات بین ۱۴ تا ۱۵ گرفته است، فقط در یک نیمسال تحصیلی تکرار کند و در صورت جبران کمبود میانگین کل، مجاز به شرکت در امتحان جامع شود. دانشجویانی که به هر دلیل نتوانند از این فرصت استفاده کنند یا علیرغم استفاده از این فرصت میانگین کل خود را جبران نمایند، از ادامه تحصیل محروم مانده مدرک و سوابق تحصیلی دریافت نمی کنند.

فصل ششم

آزمون جامع

➤ ماده ۱۷:

در پایان مرحله آموزشی دانشجو ملزم است در آزمون جامع که بصورت کتبی و ارزیابی عینی عملکرد برگزار می شود شرکت کند شرط شرکت در آزمون جامع قبولی در کلیه دروسهای مرحله آموزش و کسب حداقل میانگین کل ۱۵ می باشد.

تبصره: آزمون ارزیابی عینی عملکرد شامل ارزیابی مستمر درون بخشی و ارزیابی پایان دوره می باشد.

➤ ماده ۱۸:

آزمون جامع زیر نظر شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده و توسط هیات مرکب از ۶ نفر به شرح ذیل برگزار می گردد.

• مدیر گروه آموزشی مربوطه

• استاد راهنمای تحصیلی دانشجو

• چهار نفر عضو هیات علمی در رشته مربوطه که دارای حداقل مرتبه استادیاری یا استادیار پژوهشی با ۳ سال سابقه تدریس یا تحقیق در دوره های تحصیلات تکمیلی باشند. (سه نفر از آنان از اعضای هیات علمی داخل دانشگاه و یک نفر خارج دانشگاه). بدین ترتیب که دو نفر از آنان توسط شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده (که یک نفر از آنان باید از اعضای هیات علمی خارج از دانشگاه محل تحصیل دانشجو باشد) و یک نفر توسط معاون آموزشی دانشگاه و یک نفر دیگر توسط معاون پژوهشی دانشگاه تعیین می شوند این دو نفر به عنوان نمایندگان معاونین آموزشی و پژوهشی در هیات برگزار کننده آزمون شرکت می نمایند.

تبصره: حضور حداقل ۵ نفر از افراد مذکور در ماده ۱۸ جهت برگزاری آزمون جامع الزامی می باشد

➤ ماده ۱۹:

آزمون جامع در هر رشته تحصیلی دو بار در سال برگزار می شود و زمان برگزاری آن با پیشنهاد گروه آموزشی مربوطه و تایید شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده می باشد

➤ ماده ۲۰:

پس از اتمام مرحله آموزشی دانشجوی واجد شرایط شرکت در آزمون جامع موظف است در اولین آزمون جامع که توسط دانشکده برگزار می شود شرکت کند. دانشجوی در صورت عدم آمادگی بایستی درخواستی برای تمدید مهلت شرکت در آزمون با دلایل موجهی که به تایید استاد راهنمای تحصیلی و مدیر گروه آموزشی مربوطه رسیده باشد به شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده ارائه نماید. شورای مذکور می تواند زمان شرکت دانشجوی در آزمون جامع را حداکثر برای یک نیمسال به تعویق اندازد.

تبصره: مدت تمدید مهلت برای تعویق امتحان جامع جزو سنوات مجاز تحصیل مرحله آموزشی محسوب شده و دانشجوی موظف است تحت نظر گروه آموزشی در محیط آموزشی حضور داشته باشد.

➤ ماده ۲۱:

آزمون کتبی به منظور ارزیابی قابلیت های علمی آموزشی دانشجو از دروس تخصصی رشته مربوط حداقل از ۴ درس به صورت تشریحی و حداکثر در ۲ روز متوالی بعمل می آید.

➤ ماده ۲۲:

آزمون ارزیابی عینی عملکرد با نظر شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده به منظور ارزیابی قابلیت های آموزشی و توانایی دانشجو در انجام پژوهش مستقل و در موضوع پایان نامه دکتری تخصصی (PhD) یا حوزه عام تر رشته تخصصی دانشجو برگزار می گردد.

تبصره: ترکیب هیات برگزار کننده آزمون ارزیابی عینی عملکرد باید همان ترکیب هیات برگزار کننده آزمون کتبی باشد

➤ ماده ۲۳:

ارزش آزمون های کتبی و ارزیابی عینی عملکرد به ترتیب ۷۰ و ۳۰ درصد نمره نهایی است. (۵۰٪ نمره آزمون ارزیابی عینی عملکرد به ارزیابی مستمر درون بخشی و ۵۰٪ به ارزیابی پایان دوره اختصاص دارد) و میانگین کل نمرات دانشجو در آزمون جامع نباید از ۱۵ کمتر باشد

تبصره ۱: در صورت عدم موفقیت دانشجو در اولین آزمون جامع دانشجو مجاز است تنها برای یکبار دیگر در اولین آزمون جامع بعدی شرکت نماید مدت انتظار دانشجو برای شرکت در آزمون مجدد جزو سنوات مجاز

تحصیل مرحله آموزشی محسوب می شود. دانشجو باید در این مدت زیر نظر گروه آموزشی و در محیط آموزشی حضور داشته باشد.

تبصره ۲: به منظور پیشگیری از اتلاف وقت و یا رکود فعالیت های آموزشی و پژوهشی دانشجویان دوره دکتری تخصصی (PhD) نتایج آزمون جامع باید ظرف مدت محدودی (حداکثر یک ماه) بعد از برگزاری آزمون از طریق دانشکده به شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه ارسال و دانشگاه ظرف مدت یک هفته قبولی و یا عدم قبولی دانشجو را کتبا به وی اعلام نماید.

➤ ماده ۲۴:

به دانشجویانی که در امتحان جامع قبول شده اند اعم از آنکه برای مرحله تدوین پایان نامه ثبت نام کنند و یا از ادامه تحصیل منصرف شوند صرفا بنا به درخواست محل تعهد آنان تاییده ای مبنی بر گذراندن مرحله آموزشی دوره دکتری تخصصی (PhD) توسط دانشگاه محل تحصیل ارائه می شود. صدور گواهی شخصی مبنی بر موفقیت در امتحان جامع برای این دانشجویان ممنوع می باشد.

فصل هفتم

طول دوره ، مرخصی تحصیلی و انصراف از تحصیل

➤ ماده ۲۵:

طول دوره مدتی است که دانشجو باید مراحل آموزشی و پژوهشی را بر اساس مقررات مربوط به اتمام برساند. حداکثر مدت مجاز تحصیل در دوره دکتری تخصصی (PhD) چهار سال و نیم است . چنانچه دانشجو در این مدت نتواند پایان نامه خود را تکمیل و از آن دفاع نماید از ادامه تحصیل محروم می شود.

تبصره ۱: طول مدت مجاز مرحله آموزشی با در نظر گرفتن تعداد واحد های مرحله آموزشی ۳ تا ۵ نیمسال تحصیلی است چنانچه دانشجو نتواند در این مدت مرحله آموزشی را به پایان برساند و در امتحان جامع قبول شود از ادامه تحصیل محروم می شود.

تبصره ۲: شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه می تواند در موارد استثنایی به پیشنهاد استاد راهنما و تایید شورای تحصیلات تکمیلی حداکثر تا ۳ نیمسال تحصیلی به کل مدت مجاز تحصیل دانشجو اضافه نماید که یک نیمسال آن می تواند به مرحله آموزشی اختصاص یابد.

➤ ماده ۲۶:

دانشجو موظف است در هر نیمسال تحصیلی در زمانی که دانشگاه اعلام می کند برای ادامه تحصیل و انتخاب واحد به اداره آموزش مراجعه کند. عدم مراجعه دانشجو برای نام نویسی در یک نیمسال بدون اطلاع و عذر موجه به منزله ترک تحصیل بوده و دانشجو از ادامه تحصیل محروم می گردد. در موارد استثنایی که دانشجو ترک تحصیل خود را موجه می داند باید دلایل آن را حداکثر یک ماه قبل از پایان همان نیمسال بصورت مکتوب به اداره آموزش ارائه دهد. در صورت تایید موجه بودن ترک تحصیل توسط شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه آن نیمسال جزو مدت مجاز تحصیل وی محسوب و برای آن نیمسال مرخصی تحصیلی صادر می شود.

➤ ماده ۲۷:

دانشجوی دوره دکتری تخصصی (PhD) می تواند حداکثر برای دو نیمسال تحصیلی متوالی یا متناوب از مرخصی تحصیلی استفاده کند.

تبصره ۱: اخذ مرخصی تحصیلی در نیمسال اول تحصیل مجاز نیست. در موارد استثنایی اخذ تصمیم به عهده کمیسیون موارد خاص دانشگاه می باشد.

تبصره ۲: مدت مرخصی تحصیلی جزو سنوات تحصیلی دانشجو محسوب می شود.

تبصره ۳: درخواست مرخصی باید دو هفته قبل از شروع نام نویسی در هر نیمسال تحصیلی توسط دانشجو به استاد راهنمای تحصیلی و مدیر گروه تسلیم و پس از کسب موافقت مدیر گروه و دانشکده مربوط به شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه ارائه گردیده و موافقت کتبی آن شورا کسب گردد. موافقت شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه با مرخصی تحصیلی دانشجو با توجه به وضعیت تحصیلی وی صورت می گیرد و منوط به این است که ادامه تحصیل دانشجو از آن به بعد با مشکل مواجه نشود. عواقب احتمالی ناشی از مرخصی به عهده دانشجو می باشد

تبصره ۴: حذف کلیه درسهای اخذ شده در یک نیمسال حداکثر تا قبل از شروع امتحانات پایان آن نیمسال تنها در صورتی مجاز است که بنا به تشخیص شورای آموزشی دانشگاه دانشجو قادر به ادامه تحصیل در آن نیمسال نباشد. در این صورت آن نیمسال برای دانشجو مرخصی تحصیلی محسوب خواهد شد. محاسبه یا عدم محاسبه این مرخصی در حداکثر سنوات مجاز تحصیلی دانشجو به عهده شورای آموزشی دانشگاه است.

تبصره ۵: دانشجویان خانم شاغل به تحصیل در کلیه رشته های علوم پزشکی در صورت بارداری می توانند با رعایت سایر ضوابط و مقررات از یک نیمسال مرخصی تحصیلی به دلیل زایمان بدون احتساب در سنوات تحصیلی استفاده نمایند.

تبصره ۶: دانشجویانی که گواهی پزشکی موجه آنها به تایید شورای پزشکی و شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه رسیده باشد می توانند از حداکثر یک نیمسال مرخصی تحصیلی بدون احتساب در سنوات اسفاده نمایند.

➤ **ماده ۲۸:**

دانشجویی که تمایل به انصراف از تحصیل داشته باشد باید درخواست انصراف خود را شخصا به اداره آموزش دانشگاه یا دانشکده تسلیم نماید. این دانشجو مجاز است فقط برای یک نوبت حداکثر تا یک ماه قبل از پایان همان نیمسال تحصیلی تقاضای انصراف خود را پس بگیرد. پس از انقضای این مهلت انصراف از تحصیل وی صادر می شود و پس از آن حق ادامه تحصیل در آن رشته را ندارد.

➤ **ماده ۲۹:**

دانشجویان دوره دکتری تخصصی (PhD) که از تحصیل محروم و یا از ادامه تحصیل منصرف می شوند چنانچه با دانشگاه محل تحصیل خود تسویه حساب نمایند می توانند مجددا در آزمون ورودی دوره های دکتری تخصصی (PhD) شرکت نمایند. (دانشجوی محروم از تحصیل نمی تواند در آزمون ورودی دکتری تخصصی (PhD) رشته قبلی خود شرکت نمایند) در صورت قبولی در آزمون، واحدهای درسی قبلی آنها در مقطع دکتری تخصصی (PhD) پس از ارزیابی و تطبیق با برنامه مصوب پذیرفته می شود. ارزیابی دروسها و تطبیق واحد ها توسط گروه آموزشی مربوطه در دانشگاه پذیرنده انجام می شود. و به ازای هر ۱۰ واحد از دروسهای پذیرفته شده دانشجو یک نیمسال تحصیلی از حداکثر مدت مجاز تحصیل دانشجو در مرحله آموزشی کاسته می شود.

پذیرش واحدهای درسی قبلی این دانشجویان منوط به احراز ۴ شرط زیر است:

واحد آموزشی قبلی دارای مجوز از شورای گسترش وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و یا وزارت علوم، تحقیقات و فناوری باشد.

پذیرش دانشجو از طریق آزمون دکتری تخصصی (PhD) باشد.

برنامه های درسی اجرا شده مصوب شورای عالی برنامه ریزی یکی از دو وزارتخانه ذکر شده در بند یک باشد.

محتوای دروسهای گذرانده شده با دروسهای رشته جدید به تشخیص گروه آموزشی مربوط باید حداقل ۸۰٪ اشتراک محتوایی داشته و نمره هر یک از آن دروسها از ۱۵ کمتر نباشد.

فصل هشتم

مرحله پژوهشی و تدوین پایان نامه

➤ ماده ۳۰:

در مرحله پژوهشی علاوه بر استاد راهنمای تحصیلی جهت راهنمایی دانشجو در فعالیتهای پژوهشی و تدوین پایان نامه استاد راهنمای پژوهشی انتخاب می شود.

➤ ماده ۳۱:

استاد راهنمای پژوهشی به تقاضای دانشجو ، موافقت استاد ، تایید مدیر گروه و تصویب شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده انتخاب می شود.

تبصره ۱: دانشجو موظف است از ابتدای نیمسال دوم تحصیلی تا حداکثر پایان نیمسال سوم استاد راهنمای پژوهشی خود را انتخاب کند.

تبصره ۲: انتخاب استاد راهنمای تحصیلی دانشجو به عنوان استاد راهنمای پژوهشی بلا مانع است.

➤ ماده ۳۲:

استاد راهنمای پژوهشی باید دارای حداقل مدرک دکتری تخصصی (PhD) یا تخصصی بالینی و یا دکتری (PhD) پژوهشی با مرتبه استادیاری یا استادیار پژوهشی و حداقل ۳ سال سابقه تدریس یا پژوهش در دوره های تحصیلات تکمیلی بوده و در این مدت حداقل دو پایان نامه کارشناسی ارشد را راهنمایی و یا چهار پایان نامه (PhD) را مشاوره کرده باشد.

➤ ماده ۳۳:

استاد راهنمای پژوهشی ترجیحا باید از بین استادان داخل دانشگاه انتخاب شود. در موارد خاص با تایید شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده انتخاب استاد راهنمای پژوهشی مشروط به داشتن شرایط مذکور در ماده ۳۲ از میان اعضای هیات علمی خارج از دانشگاه محل تحصیل دانشجو بلا مانع است.

تبصره:

در موارد استثنایی به پیشنهاد گروه و تایید شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه ، انتخاب بیش از یک نفر (علاوه بر استاد راهنمای پژوهشی منتخب مفاد ماده ۳۱) به عنوان استاد راهنمای پژوهشی بلا مانع است.

➤ ماده ۳۴ :

استاد راهنمای پژوهشی لازم است با توجه به امکانات پژوهشی موجود، کار تحقیقاتی دانشجو را به نحوی هدایت کند تا در موعد مقرر به اتمام برسد و مشکلات موجود باید به موقع به شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده گزارش شود.

➤ ماده ۳۵ :

تعداد پایان نامه هایی که هر استاد راهنمای پژوهشی میتواند همزمان هدایت آنها را بر عهده داشته باشد، یکی از موارد به شرح زیر است:

الف- دو پایان نامه دکتری تخصصی (PhD)

ب- یک پایان نامه دکتری تخصصی (PhD) و سه پایان نامه کارشناسی ارشد

ج- در شرایط استثنایی تصمیم گیری در خصوص هدایت همزمان پایان نامه ها بیش از هریک از موارد بند الف و ب بر عهده به شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده و با توجه به توانایی علمی عضو هیات علمی و رعایت عدالت می باشد.

تبصره : راهنمایی پایان نامه های دوره دکتری عمومی پزشکی، دندانپزشکی و داروسازی همانند پایان نامه کارشناسی ارشد محسوب می شود.

➤ ماده ۳۶ :

به پیشنهاد استاد راهنمای پژوهشی و تأیید شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده، یک تا سه نفر از اعضای هیات علمی و یا از صاحب نظران و محققان برجسته، به عنوان استاد مشاور تعیین می شود.

تبصره : استادان مشاور باید دارای مدرک دکتری تخصصی (PhD) و یا تخصصی بالینی و یا دکتری (PhD) پژوهشی با حداقل مرتبه استادیاری یا استادیار پژوهشی و حداقل سه سال سابقه تدریس یا پژوهش در دوره کارشناسی ارشد باشند. برای صاحب نظران و محققانی که عضو هیات علمی نیستند داشتن مدرک دکتری تخصصی (PhD) الزامی است.

➤ ماده ۳۷ :

استادان راهنمای تحصیلی و پژوهشی موظف هستند ساعاتی از هفته را برای راهنمایی دانشجو اختصاص داده و مراتب را به شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده اطلاع دهند.

تبصره : میزان ساعاتی را که استاد راهنمای پژوهشی به راهنمایی پایان نامه دانشجو اختصاص می دهد باید حداقل ۸ برابر تعداد واحد پایان نامه در هر نیمسال باشد.

➤ ماده ۳۸ :

تمام فعالیتهای علمی و پژوهشی دانشجو، در مرحله پژوهشی و تدوین پایان نامه باید با هدایت و نظارت استاد راهنمای پژوهشی صورت گیرد. دانشجو موظف است در هر زمانی که استاد راهنمای پژوهشی تعیین کند نتیجه تحقیقات خود را به وی گزارش نماید.

➤ ماده ۳۹ :

استاد راهنمای پژوهشی موظف است در هر مرحله از تحقیق و حداقل هر ششماه یک نوبت گزارشی مکتوب از پیشرفت کار دانشجو را از وی درخواست کند. این گزارش پس از تأیید استاد راهنمای پژوهشی از طریق گروه به شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده تسلیم می شود و با حضور دانشجو و استاد راهنمای پژوهشی در جلسه ای که اعضای آن توسط همین شورا تعیین می گردد، مورد بررسی قرار می گیرد.

➤ ماده ۴۰ :

موضوع پایان نامه و زمینه تحقیقاتی باید در مدت زمانی محدود به آغاز نیمسال دوم و پایان نیمسال چهارم از شروع به تحصیل در دوره دکتری تخصصی (PhD) توسط دانشجو تعیین، و چارجوب کلی آن توسط استاد راهنمای پژوهشی مشخص و از طریق گروه آموزشی مربوطه جهت بررسی به شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده ارائه شود. شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده موظف است پس از تصویب موضوع پایان نامه، پذیرش و ثبت عنوان آن را به صورت کتبی به دانشجو ابلاغ نماید.

تبصره : در موارد استثنایی و با نظر شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه، حداکثر مدت مجاز برای ثبت عنوان پایان نامه، پس از گذراندن مرحله آموزشی و قبولی در امتحان جامع می باشد. عدم ثبت عنوان موضوع پایان نامه در مهلت مقرر، به منزله انصراف از تحصیل دانشجو تلقی می شود و در اینصورت دانشجو اخراج خواهد شد.

➤ ماده ۴۱ :

ثبت نام و اخذ واحد پایان نامه و تدوین پایان نامه در مرحله پژوهشی، پس از اعلام قبولی دانشجو در امتحان جامع صورت می گیرد.

تبصره : دانشجو پس از انتخاب واحد پایان نامه، تا زمانی که آنرا به پایان نرسانده، موظف است بر اساس تقویم دانشگاهی در نیمسال های بعد نیز برای آن ثبت نام نماید. در این حال نمره پایان نامه در آخرین نیمسال تحصیلی، وارد کارنامه دانشجو می شود.

➤ ماده ۴۲:

تعداد واحد های پایان نامه در مرحله پژوهشی بسته به تعداد واحد های مرحله آموزشی، مطابق برنامه آموزشی مربوط مصوب شورای عالی برنامه ریزی حداقل ۱۶ و حداکثر ۳۰ واحد است. در هر سال مجموع واحدهای آموزشی و پژوهشی دانشجو در دوره دکتری تخصصی (PhD) نباید از ۴۲ واحد کمتر و از ۵۰ واحد بیشتر باشد.

➤ ماده ۴۳:

بعد از تکمیل و تدوین پایان نامه توسط دانشجو که اتمام آن را استاد راهنمای پژوهشی اعلام می کند و پس از تأیید کتبی حداقل یکی از اعضای هیات داوران مبنی بر قابل دفاع بودن پایان نامه، دانشجو موظف است در جلسه ای که زمان آنرا گروه آموزشی مشخص و شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده تأیید می نماید، در حضور داوران مطابق مواد مربوط در آئین نامه دوره دکتری تخصصی (PhD) از پایان نامه خود دفاع نماید.

تبصره ۱: زمان دفاع از پایان نامه بایستی حداقل یکسال از زمان ثبت نام و اخذ پایان نامه گذشته باشد.

تبصره ۲: تأیید استاد راهنمای پژوهشی و استادان مشاور باید در نخستین صفحات پایان نامه درج شود.

تبصره ۳: کیفیت علمی و صحت مطالب پایان نامه دانشجو باید قبل از دفاع، توسط استاد راهنمای پژوهشی تأیید و به اطلاع شورای تحصیلات تکمیلی گروه یا دانشکده رسانده شود.

تبصره ۴: دانشجو موظف است قبل از جلسه دفاعیه در یک جلسه پیش دفاع، در حضور استادان گروه یا دانشکده و دانشجویان ذیربط، موضوع تحقیق خود را تشریح نماید.

تبصره ۵: دانشجوی دوره دکتری تخصصی (PhD) هنگامی مجاز به دفاع از پایان نامه تحقیقاتی خود می باشد که حداقل یک مقاله به زبان انگلیسی از کار تحقیقاتی در رشته مربوط خود و مرتبط با موضوع پایان نامه را به عنوان مولف اول یا دوم در یک مجله معتبر علمی- پژوهشی داخلی یا خارجی به چاپ رسانده و یا گواهی پذیرش آن را اخذ نموده باشد.

➤ ماده ۴۴:

هیات داوران متشکل از استادان راهنمای تحصیلی و پژوهشی و مشاور و چهار عضو هیات علمی دانشگاه یا موسسات تحقیقاتی در رشته مربوط با درجه حداقل استادیاری و با سه سال سابقه تدریس یا پژوهش در دوره تحصیلات تکمیلی که با پیشنهاد گروه و با تأیید شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده تعیین می شوند، می باشد.

تبصره ۱: حداقل یک نفر از اعضای هیات داوران باید دارای درجه دانشیاری یا بالاتر باشد.

تبصره ۲: دو نفر از اعضای هیات داوران باید از دانشگاه و موسسات تحقیقاتی دیگر انتخاب شوند و مرتبه علمی یکی از این دو نفر در صورت وجود در داخل کشور باید حداقل دانشیاری باشد.

تبصره ۳: یک نفر از اعضای هیات داوران با حکم رسمی از معاون آموزشی دانشگاه به عنوان نماینده شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه در جلسه دفاعیه شرکت می کند.

➤ ماده ۴۵:

جلسه دفاعیه با ریاست استاد راهنمای پژوهشی و با حضور استادان مشاور و حداقل سه تن دیگر از اعضای هیات داوران رسمیت می یابد. دانشجو موظف است در این جلسه گزارشی از کار تحقیقاتی و پایان نامه خود را ارائه نموده و از آن دفاع نماید.

➤ ماده ۴۶:

هیات داوران در پایان جلسه دفاعیه پس از شور و بررسی در خصوص اصالت و صحت پایان نامه امتیاز آن را با تاکید بر رتبه به شرح زیر سطح بندی می نماید.

رتبه	نمره
عالی	۱۹-۲۰
بسیار خوب	۱۸-۱۸/۹۹
خوب	۱۶/۵-۱۷/۹۹
قابل قبول	۱۵-۱۶/۴۹
غیر قابل قبول	کمتر از ۱۵

تبصره: رتبه و نمره پایان نامه در کارنامه ثبت می شود ولی در میانگین کل محاسبه نمی گردد.

➤ ماده ۴۷:

ملاک تصمیم گیری در خصوص نمره پایان نامه میانگین نمرات حداقل پنج تن از اعضای هیات داوران است.

تبصره:

در صورتی که پایان نامه از نظر هیات داوران غیر قابل قبول تشخیص داده شود، دانشجو می تواند در مدتی که از حد اکثر مدت مجاز تحصیل وی تجاوز نکند، پایان نامه خود را کامل و بار دیگر در زمانی که هیات داوران تعیین می کند از آن دفاع نماید. دانشجویی که در فرصت های تعیین شده نتواند از پایان نامه خود دفاع نماید از تحصیل محروم شده و مدرک و سوابق تحصیلی دریافت نمی کند.

فصل نهم

سایر مقررات

➤ ماده ۴۸:

انتقال، تغییر رشته و جابجایی در دوره دکتری تخصصی (PhD) ممنوع است.

➤ ماده ۴۹:

در صورتی که ارائه برخی از درس ها، در یک رشته و در یک زمان معین، در دانشگاه مبداء ممکن نباشد، دانشجوی می تواند آن درس را با موافقت استاد راهنما و تأیید شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه، به صورت میهمان در دانشگاه دیگری که مجری دوره است بگذراند. در این حال کسب موافقت دانشگاه مقصد هم ضروری است. تعداد واحد های درسی دانشجوی میهمان در یک یا چند دانشگاه نباید از نصف واحد های درسی مرحله آموزشی تجاوز نماید.

➤ ماده ۵۰:

دانشجوی دوره دکتری تخصصی (PhD) باید به صورت تمام وقت و منطبق با شرایط زیر به تحصیل پردازد تا بتواند از مزایای دانشجویی این دوره برخوردار شود.

۵۰-۱ - تحصیل دوره دکتری (PhD) تمام وقت می باشد بنابراین هر گونه اشتغالی غیر از تحصیل برای دانشجو ممنوع است.

۵۰-۲ - حضور تمام وقت دانشجو، مطابق ضوابط و مقررات دانشگاه در مورد حضور تمام وقت مریان گروه های آموزشی ذیربط است.

۵۰-۳ - مسئولیت نظارت و کنترل حضور تمام وقت دانشجو به عهده گروه آموزشی مربوط است. بدیهی است دانشجو تابع قوانین و مقررات اداری حضور و غیاب دانشگاه می باشد.

۵۰-۴ - کلیه دانشجویان دوره دکتری تخصصی (PhD) اعم از بورسیه، مامور آموزشی و آزاد می توانند در طول سال از یک ماه مرخصی استفاده نمایند و این مرخصی قابل ذخیره شدن نیست.

۵۰-۵ - دریافت کمک هزینه تحصیلی و سایر مزایای دانشجویی در پایان هر ماه منوط به صدور گواهی حضور تمام وقت و انجام وظایف محوله از سوی گروه آموزشی ذیربط است.

۵۰-۶ - گروه آموزشی موظف است غیبت غیر موجه دانشجو را در اسرع وقت جهت انجام اقدامات قانونی به شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه گزارش نماید.

۷-۵۰ - در صورتی که دانشجوی از اجرای مفاد بندهای این ماده تخلف ورزد، از سوی گروه آموزشی، به عنوان متخلف به شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه جهت اقدام قانونی معرفی می گردد.

➤ ماده ۵۱:

پرداخت کمک هزینه تحصیلی به دانشجویان دوره دکتری تخصصی (PhD) که بر اساس مفاد تبصره ۲ ماده ۲۵ این آئین نامه از فرصت اضافی برای ادامه تحصیل استفاده نمایند، مطابق نظر شورای آموزشی دانشگاه می باشد. و لیکن اگر بر اساس رای کمیسیون موارد خاص دانشگاه، طول دوره تحصیلی دانشجوی اضافه بر سقف مجاز در تبصره ۲ ماده ۲۵ این آئین نامه اضافه شود، پرداخت کمک هزینه تحصیلی به دانشجوی در طول این مدت ممنوع است و اخذ شهریه از دانشجوی یا عدم اخذ شهریه از او، در طول این مدت با توجه به نظر شورای آموزشی دانشگاه می باشد.

➤ ماده ۵۲:

دانشجوی دوره دکتری تخصصی (PhD) با نظر گروه آموزشی مربوط در هر نیمسال تحصیلی، جهت کسب مهارت تدریس، حداکثر سه واحد درسی را باید تدریس نماید.

➤ ماده ۵۳:

ضوابط برگزاری و انعقاد قرارداد دوره های مشترک دکتری (PhD) رشته های علوم پایه پزشکی و بهداشت، داروسازی و دندانپزشکی دانشگاههای علوم پزشکی داخل یا دانشگاهها و موسسات علمی معتبر خارج مطابق آئین نامه مربوط مصوب هجدهمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی مورخ ۱۳۸۱/۳/۱۱ می باشد.

➤ ماده ۵۴:

آئین نامه آموزشی دوره دکتری تخصصی (PhD) در ۹ فصل و ۵۴ ماده و ۵۴ تبصره در سی و پنجمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی مورخ ۱۳۸۶/۸/۲۹ به تصویب رسید. این آئین نامه در همه دانشگاه ها و دانشکده های علوم پزشکی و موسسات وابسته به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی سراسر کشور جهت دانشجویان ورودی سال تحصیلی ۱۳۸۸-۱۳۸۷ و به بعد لازم الاجرا است و از تاریخ ابلاغ آن، آئین نامه قبلی و تمام مقررات و بخشنامه ها و دستورالعمل های مغایر با آن برای دانشجویان مشمول این آئین نامه لغو می گردد. شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه می تواند وضعیت تحصیلی دانشجویان ورودی قبل از سال تحصیلی ۱۳۸۸-۱۳۸۷ را با آئین نامه جدید تطبیق داده و بر اساس آن، این دانشجویان را فارغ التحصیل نماید.